

Valmanifest

Valet 2006

Antaget 2006-05-05
Socialdemokraterna i Västerbotten

INLEDNING

Vi tror på Västerbotten och på människorna i vårt län! Västerbotten erbjuder stora möjligheter till ett gott och utvecklande liv, och vi socialdemokrater kan med stolthet slå fast att det är gott att leva här. Företagsklimatet är bra. Kommunikationerna är goda. Arbetskraften har en hög utbildningsnivå. Den offentliga sektorn är väl utbyggd. Politiken är stabil. Sammantaget gör detta att vi med trygghet kan ta oss an framtidens utmaning, att göra ett bra Västerbotten ännu bättre.

Västerbottens framtid ligger i länsinnevånarnas vilja och förmåga att utveckla de möjligheter och resurser som finns här. För oss socialdemokrater innebär det att fokus i vår politik inriktas på hållbar utveckling och goda förutsättningar för utbildning, företagsamhet, arbete och välfärd i länets alla delar. Alla som önskar leva och verka i Västerbotten ska ha möjligheten att göra det.

Vi socialdemokrater arbetar för ett jämställt samhälle utan över- och underordning, utan klasskillnader, segregation och diskriminering, ett samhälle där alla får ta plats och där alla får möjlighet att förverkliga sina bästa stämningars längtan. För oss är målet fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle. Vi kallar det demokratisk socialism

Alla ska med, så enkelt är det!

REGIONAL UTVECKLING

Grunden för en fortsatt god utveckling i Västerbotten är en stabil ekonomi, ett starkt näringsliv, en god tillväxt och hög kvalitet på den högre utbildningen och den forskning som bedrivs i länet. Det kräver en politik som bygger på lokala och regionala förutsättningar och som tar sin utgångspunkt i den utvecklingskraft som finns här. För oss innebär det ett fortsatt arbete för en positiv och framåtsyftande företags- och näringslivsutveckling. En utveckling som på ett avgörande sätt är knuten till den kunskapsgenerering som finns vid Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) i Umeå och Norrlands universitetssjukhus (NUS). Samhällsutvecklingen går mot ett kunskapssamhälle, och kunskap och forandandet av ny sådan blir en allt viktigare utvecklingsfaktor. Det betyder att länets universitet och högskolor och samspelet mellan dem och näringslivet i länet spelar en viktig roll i länets utveckling.

Skogs- och träindustrin är en viktig motor i länet, men dess roll är inte så stor som den kan och borde vara. Länet's framtida utveckling och tillväxt ligger till stor del i en vidareutveckling av densamma. Skogarna i Västerbotten måste bättre tas tillvara genom ökad bearbetning och förädling inom länet. Den produktiva skogsarealen är en av Västerbottens viktigaste basresurser och får inte bli mindre än idag, snarare öka. Det ska vara möjligt att upphäva redan beslutade reservat med beaktande av det ursprungliga syftet med reservatsbildningen.

Vi socialdemokrater ser träets fördelar som byggmaterial. Vi vill att användandet av trä inom byggsektorn ökar. Det kräver fortsatt forskning och en fortsatt utveckling av träbyggnadssystem. När kommuner och landstinget bygger ska trä alltid vara ett

alternativ. Det skulle betyda fler arbetstillfällen i länet och ge fler möjligheten att få leva här.

Västerbotten är en av Europas viktigaste gruvregioner. De senaste åren har gruvnäringen i länet utvecklats i en positiv riktning och allt talar för att den består, vilket i sin tur betyder att gruvnäringen får en allt viktigare roll i länets ekonomi. För oss socialdemokrater i Västerbotten är målet med vår gruv- och mineralpolitik att mineralresurserna utvinns med hänsyn till en långsiktigt balanserad utveckling och att fler arbetstillfällen skapas. Därför ska vi arbeta för att regelverket som omgärdar gruvverksamheten förenklas och att gruv- och mineralföretagens kontakter med myndigheterna underlättas och blir billigare. Tidsrymden från prospektering till malm- och mineralbrytning måste kortas.

Innovationer i länet har bidragit till nya jobb och exportinkomster. Sättet att ta hand om och finansiera denna verksamhet måste dock bli bättre. Stödet till innovatörer, inte minst till dem som befinner sig i initialskedet, måste ses över och förbättras. Innovatörerna måste få ett större inflytande över utvecklingsprocessen.

Turistnäringen är viktig för Västerbotten. Den är betydelsefull för tillväxten och sysselsättningen och den har utmärkta möjligheter att bli än mer betydande. Västerbotten har mycket att erbjuda; Storslagen fjällvärld, vacker kust, ett levande kulturlandskap, ett rikt kulturliv och en ren och till stor del orörd natur. Dessa resurser, tillsammans med det växande intresset för att besöka länet, innebär att turistnäringen har framtiden för sig. Fokus i utvecklingen av turistnäringen måste därför ställas på kapacitet, kvalitet och lyhördhet för kundernas önskemål.

Vi socialdemokrater vill se ett sammanhållet Sverige där hela landet utvecklas. Staten har enligt vår mening ett ansvar för att grundläggande förutsättningar till utveckling finns i hela landet. Det regionalpolitiska stödet måste med andra ord vara utformat så att det tar hänsyn till den regionala särarten. För ett län som Västerbotten, där de små- och medelstora företagen spelar en viktig roll, är exempelvis krediter till skäliga villkor, ett stärkande av småföretagarnas skyddsnät samt en fortsatt förbättring av det regelverk som omgärdar deras verksamhet avgörande faktorer för deras framtida utveckling. Det är också angeläget att det vid byggandet av bostäder finns krediter till rimliga villkor. Viktigt är att vi tar tillvara de möjligheter EU ger för en fortsatt god tillväxt och utveckling i Västerbotten.

Goda kommunikationer har en avgörande betydelse för utvecklingen i Västerbotten. Ska turistnäringen och näringslivet ha möjlighet att expandera och öka avsättningen för sina tjänster och produkter och ska länets universitet och högskolor även i fortsättningen ha en positiv utveckling, krävs det väl fungerande och säker kollektivtrafik, en god infrastruktur och goda flygförbindelser till och från vår region. Handelsjöfarten spelar en viktig roll för länet. Därför kommer vi att arbeta för att en av de hamnar som ska prioriteras i den kommande nationella godstransportstrategin, placeras i Västerbotten. Därtill måste järnvägens terminalfunktioner förstärkas med att den nya godsbangården i Umeå klassas som rikskombiterminal.

Viktigt är att det finns god mobiltelefon-täckning i hela länet. I dag är den inte tillräcklig och det skapar problem för alla som bor och verkar här. Vi socialdemokrater arbetar för att utbyggnaden av mobiltelefonnätet i Norrlands inland påskyndas.

Viktiga framtida infrastrukturella satsningar är byggandet av Norrbottenbanan, en upprustning av E 4, E 12, E 45 och Rv 363 samt att E 12 TEN-klassas, nödvändiga satsningar för en fortsatt god utveckling i vår landsända och till gagn för de framväxande marknaderna inom Barentsregionen. I framtiden vill vi även se en fast förbindelse över Kvarken, till nytta för tjänste- och varuutbytet i öst-västlig riktning.

Den obefintliga konkurrensen mellan elbolagen och ett allt högre elpris är ett växande problem. Elkostnaden blir allt svårare att bära för privathushållen och ett allt större hot mot vår elintensiva industri. För den västerbottniska processindustrins konkurrenskraft är det viktigt med stabila och låga elpriser. Problemet måste få en snar lösning.

Tillväxt och utveckling i hela länet, så enkelt är det!

Vi socialdemokrater i Västerbotten kommer att verka för:

- att Norrbottenbanan byggs
- att E 4, E 12, E 45 och Rv 363 rustas upp
- att E 12 snarast möjligast blir TEN-klassad
- att regelverket som omgärdar gruvverksamheten förenklas, förbilligas och att tiden från prospektering till malm- och mineralbrytning kortas
- att det ska finnas goda flygförbindelser till och från länet
- att det i länets alla delar finns en säker kollektivtrafik med hög tillgänglighet och till rimliga priser
- att en av de hamnar som ska prioriteras i den kommande nationella godstransportstrategin, placeras i Västerbotten
- att innovationsverksamheten i länet ges större uppmärksamhet
- att utbyggnaden av mobiltelefonnätet i Norrlands inland påskyndas

ARBETSMARKNAD

Arbete åt alla har alltid varit och kommer alltid att vara en av socialdemokratins främsta mål. Arbete är grunden för välstånd och välfärd och har stor betydelse i människors personliga utveckling. Därför sätter vi jobben främst. Alla som kan arbeta ska ha ett arbete.

Arbete är också grunden för integration. Därför vill vi förbättra integrationen genom att skapa förutsättningar för fler jobb och utveckla den generella välfärden. Det räcker dock inte. Den högre arbetslösheten bland utrikes födda innebär inte bara att människor inte ges full möjlighet att ta ansvar för sina egen liv utan också att värdefull kompetens förloras. Detta ska vi motverka.

Ett av våra löften inför valet 2002 var att förbättra arbetsmiljön inom kommuner och landsting. En hel del har gjorts för detta, men en del arbete återstår. Ett av våra mål för de närmaste åren blir därför att göra dessa till mönsterarbetsplatser. Konkret betyder det rätt till heltid, trygga anställningsförhållanden, bättre möjligheter till kompetensutveckling och ökat personalinflytande.

För oss socialdemokrater är det viktigt med en stark fackföreningsrörelse som tar strid för den svenska arbetsmarknadsmodellen och för kollektivavtalen. Dessa ger inflytelserika arbetstagare och skapar trygghet på svenska arbetsplatser samt skänker stabilitet och tillförlitlighet på arbetsmarknaden. Därför försvarar vi kollektivavtalen.

Arbete åt alla, så enkelt är det!

Vi socialdemokrater i Västerbotten kommer att verka för:

- att alla som kan arbeta ska ha ett arbete
- att länets offentliga arbetsplatser blir mönsterarbetsplatser
- att heltid blir en rättighet, deltid en möjlighet
- att personalinflytandet inom den offentliga sektorn ökar

KULTUR OCH FRITID

Den socialdemokratiska kultursynen utgår från att människan är en skapande och sökande varelse. Att hon vill växa och utveckla sina förmågor och att de konstnärliga uttrycksformerna stärker henne i hennes strävan att bli en fri, engagerad och solidarisk varelse. Den socialdemokratiska kulturpolitiken handlar om att skapa förutsättningar för ett rikt och varierat kulturutbud, oavsett var i länet man bor. Inte heller ålder, kön, etnicitet, funktionshinder eller inkomst ska få styra över detta. Med politiska medel ska vi ge förutsättningar för eget skapande och möjligheter att ta del av professionell kultur. I det förstnämnda spelar studieförbund, folkhögskolor och föreningsliv en viktig roll. I det senare har institutioner som Norrlandsoperan, Västerbottensteatern och Västerbottens museum stor betydelse. Vi vill även arbeta för att den professionella kulturen i länet vidareutvecklas, bland annat genom arbetet för att Umeå ska bli utsedd till Europas kulturhuvudstad 2014, att Skogsmuseet i Lycksele och Museum Anna Nordlander i Skellefteå utses till nationella ansvarsmuseer.

Friluftsliv och naturliv av olika slag spelar en viktig roll i västerbottningarnas vardag. Det handlar om allt från jakt och fiske till utförsåkning, skoterkörning och svampplockning. En av de viktigaste förutsättningarna för det är allemansrätten. Den rätten försvarar vi. Vi vill även underlätta för det rörliga friluftslivet genom att ta hänsyn till det då samhället planeras. Det är viktigt med bra och säkra skoter- och vandringsleder, ridvägar och skidspår och god tillgång till bra fiske. Här ser vi gärna att lokala initiativ från det lokala föreningslivet uppmuntras av samhället. När det gäller skoterlederna anser vi att det är staten som ska ha det finansiella ansvaret, dock tycker vi att ansvaret för skötseln av dessa ska ligga lokalt.

Jakten och sportfisket har i Västerbotten ett starkt kulturhistoriskt fäste och bred social förankring. För många är det en symbol för frihet. Av den orsaken anser vi att det måste finnas möjlighet för alla som vill jaga och fiska att få göra det. Den möjligheten ska inte vara beroende av en god ekonomisk ställning, kön, etnicitet eller var man är bosatt. Viktigt är också att jakten organiseras med ett avgörande inflytande från markägare och jägare. I detta ska även renskötselns intressen vägas in.

Idrotten är vår största och kanske viktigaste folkrörelse, och den vill vi värna. Idrottens betydelse som arena för utveckling, fostran och förkovran kan inte nog betonas. Dess roll i arbetet för att ge barn och ungdomar ett livslångt intresse för fysisk aktivitet är betydelsefullt. Därför är det viktigt att det finns ett statligt och kommunalt ekonomiskt stöd till idrotten, att idrottsföreningarna har tillgång till arenor och lokaler till låga kostnader och att dessa är tillgängliga för alla.

God kultur och fritid för alla, så enkelt är det!

Vi socialdemokrater i Västerbotten kommer att verka för:

- att det finns ett rikt och varierat utbud av kultur och fritid i länets alla delar.
- att folkbildningen i länet stärks
- att Skogsmuseet i Lycksele blir utsett till nationellt ansvarsmuseum för skogsbrukshistoria
- att Museum Anna Nordlander utses till nationellt ansvarsmuseum för kvinnokonst
- att alla som vill jaga och fiska ska ha möjlighet att göra det på rimliga villkor
- att det även i fortsättningen finns ett statligt och kommunalt ekonomiskt stöd till idrotten
- att idrottsföreningarna har tillgång till arenor och lokaler till låga kostnader och att dessa är tillgängliga för alla

VÅRD OCH HÄLSA

Vi arbetar mot visionen att år 2020 har Västerbotten världens bästa hälsa och friskaste befolkning.

Västerbotten är ett län med många människor utspridda över en stor geografisk yta. Villkoren för att tillhandahålla vård till länsinnevanarna är inte alltid de enklaste. Många ser detta som ett hinder, vi ser det som en möjlighet och en utmaning.

För oss socialdemokrater är det självklart att alla ska ha tillgång till god vård och omsorg. För oss är det en jämlikhets- och rättighetsfråga. Det betyder, bland annat, att det ska finnas en hälsocentral eller sjukstuga i varje kommun. För att vi ska klara detta krävs ett intimt samarbete mellan landstinget och kommunerna, att vi är redo att prova nya lösningar inom sjukvården och att vi fortsätter utveckla den moderna tekniken. Viktigt är att det även i fortsättningen finns tre landstingsdrivna akutsjukhus i länet, att det finns en ambulanshelikopter stationerad i Lycksele och att NUS fortsätter utveckla sin spetskompetens. Det gör oss till en attraktiv region för utveckling och forskning.

Hälso- och sjukvård startar inte vid vård efter det människor blivit sjuka, uppdraget gäller även det förebyggande hälsoarbetet. Folkhälsoplaner har utarbetats och har börjat verka. Här behövs fördjupat arbete och utveckling i samarbete med folkhälsoråden i kommunerna. Vi måste ta krafttag för att motverka den psykiska ohälsan i länet. Här är tidiga insatser ett måste. Psykiatrin, och framför allt öppenvården, i länet kräver mer resurser och en ordentlig genomlysning av hela psykiatriverksamheten behövs.

Socialdemokraterna i Västerbotten ska vara pådrivande i det politiska arbetet för att tandvården ska omfattas av den allmänna sjukförsäkringen. Tanderna får aldrig bli ett klassmärke.

Den uppsökande verksamheten som landstinget, i samarbete med kommunerna, bedriver måste utvecklas. Alla personer över 75 år som inte redan är i kontakt med vården, ska erbjudas att få sitt hälsoläge utvärderat.

Våldet i hemmet och familjen, framför allt mot kvinnor och barn måste bekämpas. Kampen mot detta måste tillföras ytterligare resurser och samverkan mellan landstinget, kommunerna, polisen och kvinnojourerna och andra aktörer måste bli bättre. Kunskapen om mäns våld mot kvinnor och barn hos dem som arbetar inom den offentliga sektorn måste stärkas, så att de bättre klarar av att upptäcka våldet samt blir duktigare på att hantera de svåra situationer som kan uppkomma.

Samhället skall utformas så att alla medborgare har samma möjligheter. Landstingets och kommunernas olika verksamheter skall därför utvecklas på ett sådant sätt att tillgängligheten ökar och bidrar till att personer med olika funktionshinder kan nå full delaktighet i samhället. Vi tror också att rehabiliteringen av syn- och hörselskadade måste stärkas. Det handlar om jämlikhet och delaktighet.

Alla ska ha rätt till god vård, så enkelt är det!

Vi socialdemokrater i Västerbotten kommer att verka för:

- att närsjukvården utvecklas
- att landstinget driver och utvecklar länets tre akutsjukhus
- att profilmrådena inom den högspecialiserade vården utvecklas
- att samarbetet kring folkhälsofrågorna fortsatt utvecklas med målen att nå vår vision
- att det tillskapas en tandvårdsreform som omfattas av den allmänna sjukförsäkringen
- att den förebyggande och uppsökande verksamheten för de äldre utvecklas
- att stävja våldet mot kvinnor och barn
- att barn- och kvinnovården stärks
- att psykiatrin tillskjuts ytterligare medel
- att våra offentliga miljöer och verksamheter blir tillgängliga för alla
- att rehabiliteringen för människor med syn- och hörselskador stärks

UTBILDNING

Vi socialdemokrater i Västerbotten anser att vår skola ska bygga på lärande, kritiskt tänkande och kreativitet. Den ska präglas av de demokratiska och mänskliga rättigheterna. Ingen ska behöva utsättas för mobbning, diskriminering eller annan kränkande behandling. Vår skola ska vara helt avgiftsfri och skolornas anslag ska bygga på behov och inte på antal elever. Därför motsätter vi oss att fristående skolor kan etableras utan kommunernas godkännande. Skolan är framför allt en kommunal angelägenhet. Vi tror dessutom att för många privata alternativ inom skolan kan skapa segregation, ojämlikhet och en sortering av människor i fack redan i tidig ålder. Vi vet att det är viktigt för förståelsen av sin nästa att människor från olika bakgrunder träffas och utbyter erfarenheter. I detta samspel utgör skolan en viktig mötesplats. Vi motsätter oss betyg från allt för tidig ålder. Skolans främsta uppgift ska vara att ge unga människor kraft att våga satsa.

Vi är tveksamma till en utveckling där skolorna tävlar med varandra om eleverna. Istället tror vi på samverkan mellan skolor, näringsliv och offentlig sektor för att på så vis göra utbildningarna mer attraktiva. Skolan ska också vara en plats där rörelse och hälsa spelar en viktig roll. Vi tror att utvecklingen där undervisningen i idrott och hälsa minskar är katastrofal för folkhälsan. Verksamheten måste i första hand anpassas för de personer som inte motionerar på fritiden. Skolans verksamhet måste också vara att medverka till att öka förståelsen och påskynda förändringen av de genusstrukturer som finns i vårt län. Detsamma gäller acceptansen för människor med en annan sexuell läggning. Skolan och sexualundervisningen måste bli bättre och anpassas till hur samhället ser ut idag.

Vårt län behöver en fortsatt satsning på hög kvalitet på länets universitet och högskolor. Därför är det viktigt att det i länets alla delar finns tillgång till högre studier, inte minst via en fortsatt decentralisering av länets högskolor och universitet till kommuner utanför Umeå.

Inte minst viktigt för detta är att vi även i fortsättningen har bra kommunikationer, till rimliga priser. Högskolan ska vara tillgänglig för alla som vill studera vidare och vi har ambitionen att minst hälften av gymnasieeleverna ska gå vidare till högre studier, därför ser vi det som viktigt att en större del av den högre utbildning som bedrivs i länet decentraliseras till kommuner utanför Umeå. Den forskning och kunskap som finns vid universitet och högskolor bidrar till att skapa nya företag och innovationer i länet, vilket i sin tur ger jobb och tillväxt här. Vi måste våga ta vara på denna fördel och arbeta för att stärka samarbetet mellan högskolor, universitet och näringsliv. Det är en överlevnads- och framtidsfråga!

Utbyggnaden av högskolan under 1990-talet har inneburit att fler människor getts möjlighet att studera vidare, men detta förutsätter också att alla har en ekonomisk möjlighet och en social situation som gör att det är möjligt. Vi måste arbeta för att studenternas ekonomiska villkor förbättras och att de har tillgång till anpassad samhällsservice.

Vi socialdemokrater anser att folkhögskolorna även fortsättningsvis ska fungera som en länk mellan gymnasiet och högre studier. De ska även vara en hjälp för människor i det livslånga lärandet.

Alla ska med i lärandet, så enkelt är det!

Vi socialdemokrater i Västerbotten kommer att verka för:

- att ingen ska utsättas för kränkning eller diskriminering i skolan
- att utbildningssystemet är till för alla och är avgiftsfritt
- att kommunerna ska bestämma om friskoleetableringar lokalt
- att skolan hjälper till att öka kunskapen kring genusstrukturer och olika former av diskriminering
- att sexualundervisningen i skolan stärks
- att den högre utbildningen och forskningen i länet får fortsätta växa
- att det ekonomiska stödet till folkhögskolorna ökar
- att länets universitet och högskolor blir en motor för tillväxt och utveckling i hela länet

Alla ska med. Så enkelt är det!